

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

ΕΝΑΣ ΦΙΛΟΣ ΗΡΘΕ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΦΟΡΤΩΜΕΝΟΣ ΜΕ ΩΡΑΙΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Γιώργο, γεια σου

Με εντυπωσίασε η ιστορία σου για την όλη περιπέτεια και εξέλιξη στο ψαροχώρι Θέβεναρντ. Πόσες σχετικές ιστορίες στα ασήμαντα κι άγνωστα πλάτη τούτης της απέραντης χώρας. Και ειδικά στους παλιούς καιρούς, πριν και μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Έχω ακούσει πολλές ιστορίες για τη ζωή στην επαρχία του χθες.

Η οικονομική κρίση του 1928-30 δημιούργησε τεράστια προβλήματα στην απλή και μετρημένη ζωή της επαρχίας αλλά και της πόλης. Τη θυμούνται όλοι όπως εμείς την κατοχή. Αλλά και μετά, στους καιρούς μας ακόμα, κάποιος, μου είπαν, έκανε τον ψυχικά άρρωστο, με συμβουλή του ίδιου του τραπεζίτη, για να γλυτώσει τη φάρμα του στην οποία είχε επενδύσει όλες τις οικονομίες του από σκληρή δουλειά και στέρση στην πόλη. Αυτά θα πρέπει να καταγραφούν. Και σκέφτομαι, αν οι ψαράδες εκείνοι, είχαν τις γνώσεις και κάποιες οικονομίες θα μπορούσαν να δημιουργήσουν μόνοι τους συνεταιρικά ένα επιτυχημένο εμπόριο αλιείας. Και, ξέρεις, θα μπορούσε να δημιουργηθεί κάτι σημαντικό και στο Μάρικβιλ, μια ελληνική παρουσία και μνήμη σ' αυτήν την κατ'εξοχήν, πρώην συνοικία της πόλης μας. Αν, οι τότε κάτοικοι είχαν τις γνώσεις, αν, όπως αργότερα είχαν τα σπουδασμένα παιδιά.

Διάβασα τη βιογραφία του Νίκου Λουράνδου κι είδα την κατάσταση και τις συνθήκες της εποχής στην επαρχία. Το βιβλίο είναι στα αγγλικά γραμμένο από την Τζίν Μιχαηλίδου και είναι κρίμα ότι δεν υπάρχουν πια αντίτυπα. Αυτό το βιβλίο πρέπει να μεταφραστεί στα ελληνικά και να γίνει γνωστό κι εδώ και στην Ελλάδα, όπως και το άλλο, τη ζωή της αδελφής Δωροθέας, της καλόγριας που δημιούργησε δικό της μοναχικό τάγμα και που έδωσε την περιουσία της την φιλανθρωπική στη ελληνική εκκλησία, που έχει ονομάσει και το γηροκομείο στο Ανναντίλ "Σίστερ Δωροθέα". Η Τζίν Μιχαηλίδου, γυναίκα του κύπριου Κυριάκου-Αλέξανδρου Μιχαηλίδου ήταν βιβλιοθηκάρχης και άφησε στον Ελληνισμό αυτά τα δύο έργα της, που δυστυχώς, δεν έγιναν πολύ γνωστά στην παροικία. Δεν είχε εκδώσει πολλά και τα έδωσε στην Οργάνωση Νέες Οικοδέσποινες (Young Matrons) και Λύκειο Ελληνίδων. Κάποια θα το έχει και αξίζει να μεταφραστεί και να ξανατυπωθεί. Για ρίξε την ιδέα στον Δραμιτινό ή στην Άννα Αρσένη. Μου τα είχε δώσει και τα δύο με αφιέρωση, τα έχασα, ως συνήθως, με δανεισμό. Το ζεύγος Μι-

χαηλίδου ασχολήθηκε πολύ με τα γράμματα και ο Άλεξ άφησε μια σημαντική βιβλιοθήκη στα ελληνικά Κολλέγια, των Αγίων Πάντων και του Αγίου Σπυριδώνου.

Αυτά και για τη γυναίκα η συνέχεια στη φίλη μας σου λέει και σένα τις απόψεις μου..

Χίλιες ευχές σε όλες τις γυναίκες. Και, μήπως έχουν κάποιο νόημα οι αντιρρήσεις μου για την προβολή και κομπασμό των γυναικείων οργανώσεων, η έλειψη αντίστοιχης ημέρας για τον άντρα; Όπως κι ο εορτασμός της ημέρας του πατέρα που είναι πάντα πιο άγονος; **ΜΑΣ ΓΕΛΑΣΑΝ**

Ξεκινήσαμε με ηθικές διδασκαλίες. Τον φόβο της αμαρτίας, τον έπαινο της σεμνότητας, τον σεβασμό της αγάπης. Αργότερα ας μίλησαν για το δικαίωμα και την ευθύνη των άλλων για την όποια μας αταξία. Και για ισότητα αδελφούσων των λαών και άλλα μεγαλόστομα. Κι αργότερα με τα χρόνια, με την κρίση είδαμε πως μας γέλασαν. Και της γιαγιάς η χρηστομάθεια και του οδηγητή μας τα κηρύγματα.

Κι εμείναμε στη μικροαστική μας ασπιρότητα, αφελείς και θύματα στην καταναλωτική σκοπιμότητα με ασήμαντες επιτεύξεις.

Κάτι παιγνίδια για παιδιά.
Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εσένα Γρηγόρη,

Η παρουσία μας στους Αντίποδες είναι μια πονεμένη ιστορία, κι' αν έχουν θεραπευτεί οι πληγές με τα χρόνια που πέρασαν, τις επιτυχίες και την όποια ευημερία μας, τα σημάδια παραμένουν. Ειδικά οι προπολεμικοί μετανάστες αντιμετώπισαν σκληρές, απάνθρωπες καταστάσεις που δεν συγκρίνονται με τα προβλήματα που έπρεπε να λύσουν οι μεταπολεμικοί. Ενας «παλιός» μετανάστης στο Αντελάιντ μού έλεγε πως στην περίοδο της μεγάλης κρίσης στη δεκαετία του '30, οι Έλληνες στη βιομηχανική πόλη Port Pirie της Νότιας Αυστραλίας πήγαιναν στο σιδηροδρομικό σταθμό όπου φόρτωναν σιτάρι και μάζευαν όσους σπόρους έπεφταν στο έδαφος για να τους βράσουν. Ενας άλλος

μού έλεγε πως χρειάστηκε να δουλέψει δέκα χρόνια για ν' αγοράσει τα εισιτήρια της γυναίκας και του παιδιού του να έρθουν στην Αυστραλία, ενώ εγώ χρειάστηκα μόνο ένα χρόνο.

Την εποχή εκείνη οι μετανάστες δεν είχαν πολλές επιλογές για να παραμείνουν στις μεγάλες πόλεις όπου δεν υπήρχαν εργοστάσια και το μόνο που μπορούσαν να κάνουν ήταν να εργαστούν σε ελληνικά εστιατόρια, μιλκ μπαρ, ψαράδικα με μικρούς μισθούς. Γι' αυτό άνοιγαν δικά τους εστιατόρια και μιλκ μπαρ στην επαρχία, όπου διέπρεψαν επειδή πρόσφεραν καθαρό περιβάλλον, νόστιμα φαγητά και άψογη εξυπηρέτηση στους πελάτες τους. Όμως κι' εκεί υπήρχε η κατάρα του Έλληνα, ο διχασμός, αφού σ' ένα χωριό μπορεί να ήταν μόνο δύο ελληνικά μαγαζιά και οι ιδιοκτήτες τους τσακωμένοι!

Παρόλο που κέρδιζαν αρκετά χρήματα με ατέλειωτες ώρες δουλειάς στα μαγαζιά τους, οι μετανάστες στερήθηκαν βασικά πράγματα, την εκκλησία, το ελληνικό σχολείο, τις γιορτές του Πάσχα και των Χριστουγέννων και προπαντός την επαφή με άλλους συμπατριώτες. Ο Έλληνορθόδοξος ιερέας περνούσε μερικές φορές το χρόνο για να παντρέψει ή βαφτίσει τους απομονωμένους Έλληνες σε ξένη εκκλησία ή και στη δημοτική αίθουσα εκδηλώσεων.

Αγαπητέ Γρηγόρη, κάνεις τη σημαντική παρατήρηση πως οι Έλληνες της εποχής εκείνης δεν εκμεταλλεύτηκαν τις ευκαιρίες για συνεταιρισμούς, αλλά ούτε να το σκεφτούν μπορούσαν με τις

Να μην ακούσω πως ο Γρηγόρης «γέρασε», γιατί θα θυμώσω πολύ. Τη νιότη δεν μετράμε με τα χρόνια, αλλά με το πάθος για τη ζωή και ο Γρηγόρης αφήνει πίσω πολλούς «νέους». Όπως στη φωτογραφία μας σήμερα...

περιορισμένες γνώσεις τους, αφού ήρθαν πολλές φορές σε παιδική ηλικία για να βοηθήσουν γονείς και αδερφές στην Ελλάδα.

Ενας καλός φίλος μού έλεγε πως οι Έλληνες μαγαζάτορες στο εμπορικό κέντρο του Σίδνεϊ έκαναν τόσο μεγάλα κέρδη τον καιρό του Β' Παγκόσμιου Πολέμου από τους αμερικανούς στρατιώτες, που θα μπορούσαν να είχαν αγοράσει τα μισά κτήρια στην George Street, που δεν ήταν βέβαια ουρανοξύστες, αλλά δεν μπορούσαν να προβλέψουν το μέλλον.

Συμφωνώ μαζί σου ότι θα πρέπει να καταγραφεί αυτή η πονεμένη ιστορία των Ελλήνων στην Αυστραλία περισσότερα από 100 χρόνια, χωρίς φτιασιδία όμως και αρώματα, αλλά δεν μπορεί να γίνει σαν μερική απασχόληση από τους ικανότατους συνάδελφους, τον Γιάννη Δραμιτινό και την Άννα Αρσένη, που πρέπει να ετοιμάσουν την εφημερίδα μας τρεις φορές την εβδομάδα. Οποιοσδήποτε ή όποια αναλάβει αυτή την μεγάλη ευθύνη θα πρέπει να εργαστεί με πλήρη απασχόληση ίσως και τρία χρόνια, να ταξιδέψει στην αχανή αυτή χώρα και να συγκεντρώσει τις λεπτομέρειες από τη ζωή αυτών των πρώων που έγραψαν την ιστορία του Ελληνισμού στους Αντίποδες. Ασφαλώς υπάρχουν οι κατάλληλοι άνθρωποι για να το κάνουν, αλλά ποιος θα επωμιστεί το κόστος καλέ μου φίλε;

Έχω κουραστεί και έχω βαρεθεί να γράφω τα ίδια πράγματα 25 χρόνια σε μια παροικία χωρίς οράματα που, στην καλύτερη περίπτωση, το μόνο που κάνει είναι να συντηρεί τα μεγάλα έργα που έφτιαξαν με μεράκι και θυσιές οι προπολεμικοί και μεταπολεμικοί μετανάστες. Το μόνο που ακούς τώρα είναι για αγοραπωλησίες κτηρίων που θα εξασφαλίζουν το μέλλον τους και συμφωνώ απόλυτα, επειδή χωρίς χρήματα δεν υπάρχει μέλλον. Αλλά ποιο μέλλον; Ποιά θα είναι η ποιότητα ζωής των συλλόγων Ανω Κρύας Βρύσης στο μέλλον; Μια «μεγάλη χοροεσπερίδα», μια εκδρομή και μια διάλεξη κάθε χρόνο για να λένε ότι προσφέρουν πολιτισμό; Ο μοναδικός πλούτος των Ελλήνων σαν έθνος είναι ο πολιτισμός μας. Μόνο αυτόν έχουμε να προβάλλουμε με υπερηφάνεια και τον περιφρονούμε, ή μάλλον αφήνουμε μόνη την Κοινότητα να τον προβάλλει στα πλαίσια των δυνατοτήτων της. Αλλά, τουλάχιστον, έχουμε 200 σπίτια και σπιτάκια και εκατομμύρια δολάρια σε τραπεζικούς λογαριασμούς που ανήκουν στην Ανω Κρύα Βρύση για να τα καμαρώνουμε...